

Απειλούμενα ζώα της Ελλάδας

1 **Ασπροπάρης**
Neophron percnopterus
(κρίσιμως κινδυνεύον)

Οικολογία: Μεταναστευτικό, φωλιάζει σε χαλαρές αποικίες. Τρέφεται κυρίως με νεκρά ζώα και άλλα κατάλοιπα. Γεννά 1-2 αυγά τον χρόνο.
Βιότοπος: Φωλιάζει σε Βράχια
Απειλές: δευτερογενής δηλητηρίαση από παράνομα δηλητηριασμένα δολώματα, μείωση κτηνοτροφίας και άρα τροφής, ενόχληση στις φωλιές από ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η αναρρίχηση, η φωταγωγή βράχων, κλπ, παράνομο κυνήγι.
Πληθυσμός: Δεν ξεπερνά τα 30-50 ζευγάρια
Εξάπλωση: Ν. Έβρου, Ήπειρος, Θεσσαλία.

2 **Αργυροπελεκάνος**
Pelecanus crispus
(τρωτό)

Οικολογία: Φωλιάζει σε αποικίες, σε υγρότοπους, πάνω σε απομονωμένες νησίδες. Γεννά ένα μικρό τον χρόνο. Τρέφεται αποκλειστικά με ψάρια. Ψαρεύει μόνος, ομαδικά ή μαζί με κορμοράνους.
Βιότοπος: Υγρότοποι
Απειλές: Δεν αντιμετωπίζει πια απειλές, κυρίως λόγω της ευαισθητοποίησης των ψαράδων που δεν το καταδιώκουν. Το μόνο στην Ελλάδα παγκόσμια απειλούμενο είδος που έχει αυξήσει σημαντικά τον αναπαραγόμενο πληθυσμό του.
Πληθυσμός: 1.150-1.300 ζευγάρια
Εξάπλωση: Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρος, Στερεά Ελλάδα και Πελοπόννησος. Αποικίες αναπαραγωγής στη Μικρή Πρέσπα, τον Αμβρακικό κόλπο και τη λίμνη Κερκίνη.

3 **Οχιά της Μήλου**
Macrovipera schweizeri
(κινδυνεύον)

Οικολογία: Ενδημικό είδος των Κυκλάδων. Τα ενήλικα τρέφονται με τρωκτικά και πουλιά, και τα νεαρά με ασπόνδυλα και σαύρες.
Βιότοπος: Πλαγιές με διάσπαρτους θάμνους και μεγάλα ανοίγματα. Επίσης καλλιέργειες και φρύγανα. Χρησιμοποιούν χαμηλά δέντρα ως θέσεις ενέδρας.
Απειλές: Καταστροφή ή υποβάθμιση των περιοχών όπου ζει κυρίως λόγω εξορμητικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα στη Μήλο. Επίσης λαθροσυλλογή, ατυχήματα στους δρόμους.
Πληθυσμός: Δεν ξεπερνά τα 5.400 ενήλικα άτομα.
Εξάπλωση: Αποκλειστικά σε Μήλο, Κίμωλο, Πολύαιγο και Σίφνο.

4 **Μεσογειακή φώκια**
Monachus monachus
(κρίσιμως κινδυνεύον)

Οικολογία: Καλύπτουν πάνω από 150 ναυτικά μίλια σε 3 μήνες. Καταδύονται σε βάθος 120 μ. Τρέφονται με κεφαλόποδα. Γεννάνε ένα μικρό το χρόνο.
Βιότοπος: Θάλασσα και καλά προφυλαγμένες σπηλιές όπου αναπαύονται και θηλάζουν τα μικρά τους.
Απειλές: Καταστροφή των παράκτιων οικοσυστημάτων (δόμηση, τουρισμός, βιομηχανία, αλιεία), ηθελημένες θανατώσεις ατόμων, μείωση διαθέσιμης τροφής εξαιτίας της υπεραλίευσης, θάλασσα ρύπανση.
Πληθυσμός: 250 περίπου άτομα
Εξάπλωση: Σε όλες τις ακτές και τα νησιά της χώρας. Μεγαλύτεροι πληθυσμοί στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου-Β. Σποράδων και στο σύμπλεγμα Κίμωλου-Πολυαίου.

5 **Ρινόλοφος του Mehely**
Rhinolophus mehelyi
(τρωτό)

Οικολογία: Τυπικό σπηλαιόβιο είδος. Κυνηγεί νυκτοπεταλούδες και άλλα έντομα πάνω από δάση και θαμνότοπους. Σχηματίζει μεγάλες αναπαραγωγικές αποικίες στις αρχές της άνοιξης.
Βιότοπος: Σπήλαια.
Απειλές: Η ενόχληση από επισκέπτες ή ανασκαφές που μπορεί να προκαλέσει το θάνατο δεκάδων νεογνών και εγκατάλειψη της αποικίας.
Πληθυσμός: Άγνωστος
Εξάπλωση: Λίγοι και απομονωμένοι πληθυσμοί σε Μακεδονία, Θράκη, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησο, Λέσβο και Κω.

6 **Ελάφι**
Cervus elaphus
(κρίσιμως κινδυνεύον)

Οικολογία: Το ελάφι είναι το μεγαλύτερο φυτοφάγο της Ελλάδας. Κλαδοκέρτα φέρει μόνο το αρσενικό. Λύκοι, γύπες και άλλα αρπακτικά ζώα που σήμερα απειλούνται θα μπορούσαν ακόμα να στηριζόνται στην ύπαρξή του.
Βιότοπος: Κατεχοχίν δασικό είδος που όμως έχει ανάγκη τα ανοίγματα με χορτολιβαδική βλάστηση.
Απειλές: Κυρίως το παράνομο κυνήγι. Επίσης η υποβάθμιση βιοτόπων και όχληση εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων.
Πληθυσμός: Λίγες δεκάδες ζούνε στα δάση της Ροδόπης στα σύνορα με τη Βουλγαρία ενώ στην Πάρνηθα ζούνε απομονωμένα μερικές εκατοντάδες άτομα που είχαν εισαχθεί.
Εξάπλωση: Ροδόπη, Πάρνηθα, Ήπειρος και σε εκτροφεία.

7 **Τσακάλι**
Canis aureus
(κινδυνεύον)

Οικολογία: Τροφουσδέκτης μάλλον παρά κυνηγός, προτιμά τροφές όπως υπολείμματα κτηνοτροφίας, φρούτα, αλλά και μικρά ζώα. Ζουν σε ομάδες 3-5 ατόμων.
Βιότοπος: Μωσαϊκό μικρών καλλιερειών και μεσογειακού θαμνώνα και υγρότοποι με πυκνές συστάδες βλάστησης, πάντα σε χαμηλά υψόμετρα.
Απειλές: Εγκατάλειψη αλλά και εντατικοποίηση της γεωργίας, μείωση και εντατικοποίηση της κτηνοτροφίας, καταστροφή και εκχέρσωση υγροτόπων, επέκταση των οικισμών στην παραλιακή ζώνη.
Πληθυσμός: Πλέον έχουν απομείνει 1.000 - 1.500 άτομα.
Εξάπλωση: Πελοπόννησος, Φωκίδα, Χαλκιδική, Α. Μακεδονία-Θράκη, Σάμος και κάποιοι απομονωμένοι μικροί πληθυσμοί στην Κερκίνη και το παραποτάμιο δάσος Αξίου.

8 **Ρινοδέλφιο**
Tursiops truncatus
(τρωτό)

Οικολογία: Τρέφεται με ψάρια, όπως η σαρδέλα και ο γαύρος. Τα αρσενικά ζουν 40-45 χρόνια και τα θηλυκά 50-55 χρόνια.
Βιότοπος: Ζει κυρίως σε περιοχές με βάθη έως 250 μέτρα και σε απόσταση έως 6 χλμ. από την ακτή.
Απειλές: Ηθελημένη θανάτωση από αλιείς λόγω των ζημιών που προκαλεί στα δίχτυα και τα αλιεύματα. Απώλεια και υποβάθμιση του βιοτόπου τους λόγω της υπεραλίευσης.
Πληθυσμός: Από 3.800 έως 9.000 άτομα.
Εξάπλωση: Σε όλες τις παράκτιες περιοχές, και γύρω από τα νησιά στο Ιόνιο πέλαγος και από το Θρακικό έως το Λυβικό πέλαγος. Ένας απομονωμένος υποπληθυσμός υπάρχει στον Αμβρακικό κόλπο.

9 **Λιβελούλα**
Somatochlora borisi
(τρωτό)

Οικολογία: Όπως όλες οι λιβελούρες (ελικοπτεράκια), οι προνούμφες ζουν σε γλυκά νερά, ποτάμια, λίμνες, έλη κλπ και τρέφονται με άλλα ασπόνδυλα του γλυκού νερού. Τα ενήλικα είναι επίσης σαρκοφάγα και κυνηγούν την τροφή τους γύρω από τους υγροτόπους. Στην Ελλάδα απαντώνται 69 διαφορετικά είδη λιβελούρας.
Βιότοπος: Ποτάμια και ρέματα μέσα σε δάση, όπου η ροή του νερού είναι μικρή.
Απειλές: Εντατικοποίηση της υλοτομίας και φύτευση κωνοφόρων, ρύπανση των νερών και αποστράγγισή τους.
Πληθυσμός: Άγνωστος.
Εξάπλωση: Το συγκεκριμένο είδος ζει σε μια μικρή περιοχή στην ανατολική Ροδόπη.

10 **Μεσογειακή χελώνα**
Testudo hermanni
(τρωτό)

Οικολογία: Τρέφεται κυρίως με φυτά. Το καλοκαίρι αποφεύγει τη ζέση και τον χειμώνα κρύβεται μέσα στο έδαφος για να γλυτώσει το κρύο.
Βιότοπος: Μεσογειακά οικοσυστήματα χωρίς πολύ χαμηλή ή πολύ υψηλή βλάστηση. Αποφεύγει τις εντατικές καλλιέργειες και τα μεγάλα υψόμετρα.
Απειλές: Χρήση φυτοφαρμάκων και βραίων μηχανημάτων σε εντατικές καλλιέργειες, οικοδομοποίηση, διάνοιξη δρόμων και αυξημένη κίνηση οχημάτων, πυρκαγιές, συλλογή ως κατοικίδιο.
Πληθυσμός: Άγνωστος. Η Ελλάδα μάλλον έχει το μεγαλύτερο πληθυσμό στον κόσμο.
Εξάπλωση: Σε όλη σχεδόν τη χώρα εκτός από τα ορεινά, την Ερήρ νότια και ανατολική Πελοπόννησο και τα νησιά του Αιγαίου.

Υ.Π.Ε.Κ.Α.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΡΓΟ ΣΥΝΦΙΝΔΟΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟ 80% ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ.

Φωτογραφίες:
1. Ασπροπάρης (Neophron percnopterus): ©Θάνος Καστρίτης, 2. Αργυροπελεκάνος (Pelecanus crispus): ©Michel Gunther / WWF-Canon 3. Οχιά της Μήλου (Macrovipera schweizeri): ©Μαρία Δημάκη, 4. Μεσογειακή φώκια (Monachus monachus): ©ΜΟΜ/Π. Δεδυδρινός, 5. Ρινόλοφος του Mehely (Rhinolophus mehelyi): ©Christian Dietz, 6. Ελάφι (Cervus elaphus): ©Παναγιώτης Λατσούδης, 7. Τσακάλι (Canis aureus): ©H. Schweiger / E. Arendt, 8. Ρινοδέλφιο (Tursiops truncatus): ©Ιουλίτσα Σιώρη, 9. Λιβελούλα (Somatochlora borisi): ©J. P. Boudot, 10. Μεσογειακή χελώνα (Testudo hermanni): Α. Τριχάς /ΜΦΙΚ.